

FÁZSI LÁSZLÓ

Jól időzített intézkedés

Egy rendőri intézkedés eredményessége többféle nézőpontból is értékelhető, ezek közül az ennek következményeit később értékelő bíró számára szükségképpen a bizonyítás szempontja kerül előtérbe. Ennek tükrében pedig az intézkedés időzítése nem egyszer legalább olyan jelentőségű, mint a végrehajtásának szakszerűsége. Erre szolgál például a következő eset.

Az ítélet

A városi bíróság az elsőrendű vádlottat egyebek mellett a sértett sanyargatásával társtettesként elkövetett kétrendbeli személyi szabadság megsértésének büntette és négyrendbeli közokirattal visszaélés vétsége miatt négy év tíz hónapi, míg a vele élettársi kapcsolatban élő másodrendű vádlottat kétrendbeli társtettesként elkövetett személyi szabadság megsértésének büntette miatt háromévi börtönbüntetésre ítélte¹, e döntésével a másodfokú bíróság is egyetértett². Az ítéleti tényállás lényege a következő.

A büntetett előéletű vádlottak közül az elsőrendű 2005-ben ismerkedett meg *D. A.* sértettel, akit folyamatosan élettársi kapcsolat létesítésével hitegetett. Lakásának 2006. májusi értékesítése után *D. A.* albérletben lakott, és munkaviszonyban állt 2007 májusáig. Munkaviszonyának megszűnése után az elsőrendű vádlott ny.-i családi házába költöztette *D. A.* sértettet, akinek a másodrendű vádlottat a testvéreként mutatta be. Ezt követően az elsőrendű vádlott elvette *D. A.* adó- és társadalombiztosítási igazolványát, valamint a bankkártyáját, amelynek felhasználásával a sértett által megadott PIN kód ismeretében 2007 májusától 2010 szeptemberéig összesen 1608 ezer forintot vett fel a számlájáról az árvaellátás címén kapott juttatásából, ezt a lakhatás és ételmezés fedezésére hivatkozással saját céljaira fordította, noha ellenszolgáltatás nélkül szórólapterjesztést végeztetett vele.

¹ A Nyírbátori Városi Bíróság B.297/2011/51. sz. ítélete.

² A Nyíregyházi Törvényszék Bf.783/2012/7. sz. ítélete.

D. A. 2008 decemberéig külön szobában lakott, ekkor azonban az elsőrendű vádlott egy 2,6 x 1,8 m alapterületű, komfort nélküli, nem fűthető, és egy 0,35 x 0,53 m méretű ablakú kamrahelyiségbe költöztette, majd 2009 nyarán a személyi igazolványát és a lakcímkártyáját is elvette tőle, 2010-ben pedig már csupán napi egyszeri minimális mennyiségű ételmezt kapott.

A vádlottak 2010 júliusában P. községből *T. M.-né* sértettet is a lakásukba költöztették, járandóságának elvétele és munkaerejének igénybevétele céljából. *T. M.-né* is a kamrában lakott, és részt kellett vennie a szórólapok terjesztésében, valamint a házimunkában, ezért semmilyen ellenszolgáltatást nem kapott, sőt 2010 augusztusában a 25 650 forint szociális ellátását is átadta a vádlottaknak. Az éhezést nehezen viselő *T. M.-né* az éjszakai órákban vagy a vádlottak távollétében többször fogyasztott a vádlottak élelmiszerkészletéből, a vádlottak egy ízben „rajtakapták”, s emiatt az elsőrendű vádlott megverte, majd 2010 augusztusától a vádlottak a sértetteket éjszakára bezárták a kamrába. Ilyenkor a vizeletük vagy a székletük ürítéséhez egy műanyag edényt vettek igénybe, a tartalmát az ablakon az udvarra öntötték. *T. M.-né* „ágyául” egy szórólapokból összetakolt 0,5 x 1,6 m méretű fekhelyt szolgált.

Az elsőrendű vádlott a sértetteket az említetten kívül is bántalmazta, esetenként rugdosta őket. A folyamatosan terrorizált, könnyen befolyásolható, legyengült sértettek annak ellenére sem mertek megszökni, hogy erre a szórólapok terjesztése idején nyilván lehetőségük lett volna, bár a vádlottak eközben is igyekeztek ellenőrizni őket személygépkocsival. D. A. azonban 2010. szeptember 22-én mégiscsak elszánta magát, és a szórólapok terjesztése közben bement az ny.-i rendőrkapitányságra, ahol feljelentést tett.

A rendőri intézkedés

A feljelentésben foglaltakra tekintettel a rendőrség 2010. szeptember 23-án, a hajnali órákban tartott házkutatást a vádlottak lakásán, a sértetteket a kamrába zárva találták, D. A. személyi okmányait pedig a lakás más helyiségében foglalták le. Az ez után elvégzett orvosi vizsgálat mindkét sértettnél elektrolit- és folyadékegyensúly-zavarokat, alultápláltságot és abnormális súlyvesztést állapított meg.

Ennek ellenére a személyi szabadság megsértésében egyik vádlott sem ismerete el a bűnösségét, védekezésük szerint családtagként kezelték a sértetteket, szerintük megfelelő ellátásban volt részük, a személyi szabadságukban

nem korlátozták őket, bármikor elmehettek volna, a bezárásukra csupán a T. M.-né „lopása” miatti fegyelmezés céljából került sor.

A bíróság a sértettek tanúvallomására tekintettel ezt a védekezést alaptalannak találta, eme álláspontjának kialakításában döntő szerepe volt a 2010. szeptember 23-án végrehajtott rendőri intézkedéskor rögzített tényeknek. Ennek hiányában a szabad mozgásukban állandó jelleggel nem korlátozott sértettek tanúvallomásának hitelt érdemlősége akár kérdésessé is válhatott volna. A sértettek bezárva tartásának tényére figyelemmel azonban a vádlottak által hangoztatott altruisztikus magatartásra valló védekezés megalapozottsága eleve megkérdőjelezhető volt.

A tanulság

A vádlottak felmentésének tehát a nyomozás eredményének tükrében úgy szólván semmilyen realitása nem volt, egy elhamarkodott rendőri intézkedés esetén viszont akár még ennek a lehetősége is felmerülhetett volna az egyébként nehezen objektiválható elkövetési körülményekre tekintettel. Az átgondolt rendőri intézkedés megfelelő időzítése tehát ebben az esetben bizonyító erejű jelentőséget kapott az ügy elbírálásakor, jelentősen hozzájárulva az ügy megnyugtató lezárásához.